

**B.Com. Semester - 5 (Remedial) (CBCS) Examination
March/April-2026 (NEW COURSE)
Corporate Tax Planning - 1(Dse-1)**

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ રાજેશ લિમિટેડ ઇલેક્ટ્રીક પંપીંગ સેટનું ઉત્પાદન કરે છે. આ સેટ બનાવવામાં ઘટક “Y”નો ઉપયોગ થાય છે. (૨૦)
કંપની પાસે વિકલ્પ છે કે ઘટક “Y”નું ઉત્પાદન કરવું કે ઘટક “Y” બજારમાંથી ખરીદવો. નીચેની વિગતો પ્રાપ્ય છે.

- (1) ઘટક રૂ. 1,00,000ની પડતર કિંમત ધરાવતા નવા મશીન પર ઉત્પાદિત કરવામાં આવશે. આ મશીનનું અંદાજિત આયુષ્ય 10 વર્ષ રહેશે.
- (2) માલસામાન ખર્ચ રૂ. 2 પ્રતિ કિલો.
- (3) મજૂરી રૂ. 0.30 પ્રતિ કલાક
- (4) ફોરમેનનો પગાર દર મહિને રૂ. 1500 છે.
- (5) અન્ય ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ દર વર્ષે 25,000 ઘટકના ઉત્પાદન માટે રૂ. 20,000 છે.
- (6) માલસામાનની જરૂરીયાત 25,000 કિ.ગ્રા. છે.
- (7) જરૂરી શ્રમ કલાક 50,000 છે.
- (8) ઘટક બજારમાં રૂ. 4.30 પ્રતિ એકમનાં દરે મળે છે.

શું તે ઘટકને બનાવવો અથવા ખરીદવો તે નફાકારક છે? શું આ ઘટકને વર્તમાન મશીનરી દ્વારા બનાવવામાં આવે તો કંપનીને કોઈ ફરક પડે છે કે કેમ? (ઘસારાનો દર 15%, કર દર = 34.608%)

અથવા

પ્રશ્ન.૧ ભારત લિ. રૂ. 60,000ની કિંમતનું નવું મશીન ખરીદવાનું વિચારે છે. જેનું ઉપયોગી આયુષ્ય 5 વર્ષનું છે. અને ભંગાર કિંમત રૂ. 3,000 હશે. આ નવું મશીન એક જૂના મશીનની જગ્યાએ બદલવા માંગે છે. જે 3 વર્ષ પહેલા રૂ. 30,000 માં ખરીદ્યું હતું અને જેનું ઉપયોગી આયુષ્ય 8 વર્ષનું છે. અત્યારે જૂના મશીનની બજારકિંમત રૂ. 35,000 છે. નવા મશીનને ખરીદવાથી કંપનીનો ઘસારા પહેલાનો નફો વાર્ષિક રૂ. 12,000 વધશે. મશીન પર ઘસારાનો દર ઘટતી જતી બાકીની રીતે 25% ગણવાનો છે. અને કરવેરાનો દર 34.608% છે. એવી ધારણા કરો કે મૂડી પડતરનો દર(વટાવેલ દર) 14% છે. કંપનીને યોગ્ય સલાહ આપો.

14% લેખે વટાવ પરિબળો:

વર્ષ:1	0.877,	વર્ષ:2	0.769,	વર્ષ:3	0.675
વર્ષ:4	0.592	વર્ષ:5	0.519		

ધારણાઓ:-

- (1) અહીં એમ ધારણા કરવાની છે કે જૂનું મશીન વેચીને ચોથા વર્ષની શરૂઆતમાં નવું મશીન ખરીદવામાં આવે છે.
- (2) ત્યાં બીજી કોઈ મિલકત નથી.

પ્રશ્ન.૨ રાકેશ રિલાયન્સ લિમિટેડનાં 1,100 ઇક્વિટી શેર્સ 11 જૂન 1979નાં રોજ રૂ. 30 પ્રતિ શેરદીઠ(દલાલી 1%) (૨૦) ખરીદે છે.

23મી મે 1984નાં રોજ તેમને 550 બોનસ શેર મળે છે.

1 એપ્રિલ 1981નાં રોજ રિલાયન્સ લિમિટેડનાં શેરનો વાજબી બજારભાવ રૂ. 46 પ્રતિ શેર છે. માર્ચ 10, 2017નાં રોજ તે રૂ. 116 પ્રતિ શેરનાં ભાવે 1100 જૂના(મૂળ) શેર વેચે છે. (દલાલી 1%) માર્ચ 29, 2017નાં રોજ તેમણે રૂ. 131 પ્રતિ શેરના ભાવે(દલાલી 2%) 550 શેર(બોનસ મળેલા) વેચ્યાં.

મૂડી નફાની રકમ શોધો. અને તેનાં ઉપર ધારણા કરવામાં આવે છે કે સિક્યોરીટીઝ ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સ લાગુ પડતો નથી.(સૂચક આંક 1981:100 અને 2017:1125)

અથવા

પ્રશ્ન.૨ ઇન્ડિયા લિમિટેડ “a widely-held” કંપની છે. તે તેનાં ઉત્પાદન સુવિધાના એક મેજર વિસ્તરણ માટે વર્તમાનમાં વિચારે છે. અને નીચેનાં વિકલ્પો પ્રાપ્ય છે.

વિગત	વિકલ્પ-1 (રૂ.)	વિકલ્પ-2 (રૂ.)	વિકલ્પ-3 (રૂ.)
શેરમૂડી	4,00,00,000	1,60,00,000	80,00,000
12%નાં ડિબેન્ચરો	-	1,60,00,000	1,20,00,000
બેંકમાંથી લોન(15%)	-	80,00,000	2,00,00,000

અંદાજીત વળતરનો દર(કરવેરા પહેલાનો) 20% છે. કંપનીનો ડિવિડન્ડનો દર 2018 થી 20% કરતા ઓછો નથી. અને ડિવિડન્ડની તારીખ દર વર્ષે 30મી જૂને જાહેર થાય છે. મૂડી માળખાના નિર્ણયની ગણતરી કરો.

પ્રશ્ન.૩ (A) કંપનીઓનો રેસીડેન્શીયલ દરજ્જો. (૦૭)

(B) ડિવિડન્ડનો દર અને ડિવિડન્ડ ટેક્સ કરપાત્ર નથી. (૦૮)

અથવા

પ્રશ્ન.૩ ટેક્સ જવાબદારી અને લઘુત્તમ વૈકલ્પિક કર વિશે સમજાવો. (૧૫)

પ્રશ્ન.૪ (A) ભારતમાં કોર્પોરેટ ટેક્સ (૦૭)

(B) કર આયોજન અને કર સંચાલન (૦૮)

અથવા

પ્રશ્ન.૪ કોર્પોરેટ કર અને કોર્પોરેટ કર આયોજનનો અર્થ અને ખ્યાલ સમજાવો. (૧૫)

ENGLISH VERSION

Que.1 Rajesh Ltd. Manufactures electric pumping sets. The company has the option to either make or buy from the market component “Y” used In manufacture of the sets. The following details are available. (20)

- (1) The component will be manufactured on new machine costing Rs. 1,00,000 with a life of 10 years.
- (2) Material required cost Rs. 2 per Kg.
- (3) Wages Rs. 0.30 per hour.
- (4) The Salary of the foreman employed is Rs. 1500per month.
- (5) Other variable overheads include Rs. 20,000 for manufacturing 25,000 components per year.

- (6) Material Requirement is 25,000 Kgs.
- (7) Requires 50,000 labour hours.
- (8) The component is available in the market at Rs. 4.30 per piece.

Will it be profitable to make or to buy the component? Does it make any difference if the component can be manufactured on an existing machine? (Depreciation Rate 15%, Tax Rate 34.608%)

OR

Que.1 Bharat Ltd. is considering the purchase of a new machine costing Rs. 60,000 with an expected life of 5 years with salvage value of Rs. 3,000, In Replacement of an old machine purchased 3 years ago for Rs. 30,000 with expected life of 8 years. The present market value of this old machine is Rs. 35,000. Because of the purchase of new machinery, The annual profits before depreciation are expected to increase by Rs. 12,000. The Relevant depreciation rate for the machine is 25 percent on written down value basis and the tax rate is 34.608 percent. Assume the rate of cost of capital (discounting rate) to be 14 percent advise the company suitably.

14% Discount factor's:-

Year:1	0.877,	Year:2	0.769	Year:3	0.675
Year:4	0.592	Year:5	0.519		

Assumption:-

- (1) It is assumed that the old machine is sold and the new machine is purchased at the beginning of forth year of the purchase of old machine.
- (2) There is no other asset.

Que.2 Rakesh purchases 1100 equity shares in Reliance Ltd. on June 11, 1979 @ Rs. 30 per share (brokerage 1 percent). On May 23, 1984, he gets 550 bonus shares. Fair market value of shares in Reliance Ltd. on April 1, 1981 is Rs. 46. He sells 1100 original shares on March 10, 2017 @ Rs. 116 per share (brokerage 1 percent). Further on March 29, 2017, he sells 550 bonus shares @ Rs. 131 per share (brokerage 2 percent)

Find out the amount of capital gains on the assumption that securities transaction tax is not applicable. (Index 1981:100 and 2017:1125)

OR

Que.2 India Ltd. is a widely-held company. It is currently considering a major expansion of its production facilities and the following alternatives are available.

Particular	Alternative-1 (Rs.)	Alternative-2 (Rs.)	Alternative-3 (Rs.)
Share capital	4,00,00,000	1,60,00,000	80,00,000
12% Debentures	-	1,60,00,000	1,20,00,000
Loan from Loan (@ 15%)	-	80,00,000	2,00,00,000

Expected Rate of return (before tax) 20 percent. The Rate of dividend of the company since 2018 is not less than 20 percent and the date of dividend declaration is June 30 every year.

Calculate decision of capital structure.

- Que.3 (A) Residential status of companies. (07)
- (B) Rate of Dividend and Dividend tax not deductible (08)

OR

- Que.3 Explain about tax liability and minimum alternate tax. (15)
- Que.4 (A) Corporate Tax in India. (07)
- (B) Tax planning and Tax management (08)

OR

Que.4 Explain the meaning and concept of corporate tax and corporate tax planning. (15)
